

« zurück blättern vor »

RAFA I subst. f., ab 1577; auch *rapa*; ‘Felsenriff, das in geringer Tiefe liegt und aus einer Ansammlung der Kalkskelette von Meereslebewesen entstanden ist’ – ‘skała podwodna leżąca na małej głębokości, powstająca z nagromadzenia wapiennych szkieletów organizmów morskich’: 1577 ModrzBaz 96v, SPXVI *częstokroć rzecz ofądzona ná ráfie więźnie*. o (1595) 1598 Klon.Fl. E4, L *Rafa iest kamień, co siedzi pod wodą, J tego szkuta niech nie trąci brodą*. o 1669 PotPrzyp 10r, SP17 *Hiszpanie zdaleka mijając one becзки, wpadli na Rafy y haki y mieyſca takie gdzie powięzli z Łodziami*. o 1677–1695 Pot.Ogr.Fr.II 113 *wpadszy na rafy świeckie i szatańskie koły*. o vor 1764 TR *rafa albo ſzkopuł iest kamień co pod wodą ſiedzi*. o 1780 Zab. III/2 s.359, DOR *Grubą wdziawszy na oczy zastonę, oślep na rafy bieżym utajone*. o vor 1812 Mag.Mskr., L *Rafa zowie się kamień pod wodą*. o 1823 GPrzyp 903-4, SJAM *Niedaleko miasteczka Rumszyszek jest największa rapa w Niemnie żegludze niebezpieczna*. o 1884 Miron Poezje 12, DOR *Bałwan leci na łódź i gna ją pod zgbuną rafę*. o 1901 Wędr. 2, DOR *Za Kiernowem rapy spotykają się bardzo rzadko, natomiast pojedyncze głazy po staremu rozpierają się w korycie rzeki*. o 1910 Popł.Szkice 222, DOR *Dno rzeki w tej części jest skaliste, pełne zapór podwodnych i raf*. o (1934) 1947 Cent.Wyspa 38, DOR *Gdy po obfitym polowaniu statek odbijać miał od brzegów wyspy, wiatr rzucił go na skaliste rafy*. o 1934 Lewiń.J.Życie 5, DOR *Rafy koralowe tworzą się dzisiaj tylko tam, gdzie morze jest płytkie a woda bardzo ciepła*. o 1951 Felik.Zool.X 49, DOR *Rafy koralowe bądź ściśle przylegają do brzegu łądu (...) bądź ciągną się w pewnej od niego odległości jako tzw. bariery, oddzielone od łądu lagunami*. – SPXVI, TR, L, SWIL, SW, DOR. o **Var:** *rafa* subst. f., 1577 ModrzBaz 96v, SPXVI – SPXVI, TR, L, SWIL, SW, DOR; *rapa* subst. f., 1823 GPrzyp 903-4, SJAM o [LBel.] 1901 Wędr. 2, DOR – SWIL, SW, DOR (daw.). o **Etym: 1)** mnd. *ref* subst. n., ‘Fels oder Sandbank’, MNDH. **2)** nhd. *Reff* subst. n., ‘sich lang hinstreckende Untiefe von Sand oder Klippen’, GRI. o **Konk:** *szkopuł* subst. m., bel. seit 1694, L, zuerst geb. L. ↑*rewa*. o **Hom:** *rapa* subst. f., ‘eine Art Rübe’, bel. seit 1643, SP17, zuerst geb. L. ↑*rapa* I, ↑*rapa* II, ↑*ryfa*. o **Komp:** *rafotwórczy* adj., ‘zum Bilden von Felsenriffen geeignet’, bel. seit 1950, DOR, zuerst geb. DOR. o **Der:** *rafina* subst. f., 1636 Żebr.Ow. 72, L *Gdzie rafina iaka, lub się prąd nawinał, Potok z ogromnym szumem i pieniſto płynął*. Zuerst geb. L; *rafiaſty* adj., [hapax] vor 1912 Sw *Zatoka rafiasta*. Zuerst geb. Sw; *rafowy* adj., 1948 Wiedza 288 s.4, DOR, zuerst geb. DOR. ♦ Bei einem Wort, das zum Wortschatz der Schifffahrt gehört (s. die Belege), ist eine niederdeutsche Form naheliegend. Nach Leszek Bednarczuk (mündlich) ist *rapa* eine litauische Form (mit *f* → *p*; anders TRYPUĆKO 189–190, der es für eine “sehr alte” (wegen *f* → *p*) Entlehnung aus den Kreuzritterzeiten (13.–14.Jh.) hält. Das Genus ist wohl nach *skata* gebildet.

« zurück blättern vor »